

USMERITVE IN PRIORITETE DELA INŠPEKCIJE ZA KEMIKALIJE V LETU 2025

Po sklepu Vlade RS št. 06100-4/20215/15 z dne 02.04.20215 je določeno, da ministrstva, inšpektorati v njihovi sestavi in inšpekcije, ki delujejo na ministrstvih, na svojih spletnih straneh objavijo kriterije za določanje prioriternih inšpekcijskih nadzorov, upoštevaje oceno tveganja na posameznem področju.

Inšpekcija za kemikalije (IK) deluje v okviru Urada RS za kemikalije (URSK) in izvaja nadzor nad izvajanjem predpisov, ki so v pristojnosti URSK in so namenjeni varovanju zdravja ljudi ter okolja pred kemijskimi tveganji. Pri tem lahko predlaga priporočila in usmeritve ter odreja ukrepe za izboljšanje kemijske varnosti. Poleg nadzora inšpektorji nudimo tudi strokovno pomoč pravnim in fizičnim osebam, ko je to potrebno zaradi izvajanja zakonov in drugih predpisov, ki jih morajo izvrševati zavezanci po zakonodaji, v pristojnosti Urada. V skladu z navedenim je IK določila kriterije za oblikovanje prioriternih dela inšpekcije za kemikalije in izbiro zavezancev oziroma področij, ter ki bodo v letu 2025 predmet usmerjenih inšpekcijskih pregledov.

Kriterije za določanje prioriternih inšpekcijskih nadzorov:

Glede na oceno tveganja se zavezanci razvrščajo v tri skupine in sicer:

Skupina 1 – Veliko tveganje za kemijsko varnost

V 1. skupino se uvrščajo:

1. zavezanci, ki proizvajajo, uvažajo, skladiščijo ali uporabljajo kemikalije ali biocidne proizvode, razvrščene kot:
 - akutno strupene kategorije nevarnosti 1, 2 in 3 (H300, H310, H330, H301, H311, H331),
 - mutagene za zarodne celice, kategorije nevarnosti 1A,1B in 2 (H340, H341),
 - rakotvorne, kategorije nevarnosti 1A, 1B in 2 (H350, H351),
 - strupene za razmnoževanje, kategorije nevarnosti 1A, 1B in 2 (H360, H361, H362),
 - specifično strupene za posamezne organe pri enkratni izpostavljenosti, kategorije nevarnosti 1 (H370),
 - specifično strupene za posamezne organe pri ponavljajoči izpostavljenosti, kategorije nevarnosti 1 (H372)v skupni letni količini nevarnih kemikalij nad 500 kg,
2. zavezanci za pridobitev licence v skladu z veljavno uredbo o izvajanju uredb ES o predhodnih sestavinah za prepovedane droge,
3. zavezanci, ki opravljajo strateško dejavnost z blagom strateškega pomena za varnost in zdravje iz 1. skupine v skladu z veljavno uredbo o določitvi seznama strateškega blaga in pripadajočih nadzornih režimih.

Skupina 2 – Srednje tveganje za kemijsko varnost

V 2. skupino se uvrščajo:

1. zavezanci, ki proizvajajo, uvažajo, skladiščijo ali uporabljajo kemikalije ali biocidne proizvode razvrščene kot:

- akutno strupene kategorije nevarnosti 1, 2 in 3 (H300, H310, H330, H301, H311, H331),
- mutagene za zarodne celice, kategorije nevarnosti 1A,1B in 2 (H340, H341),
- rakotvorne, kategorije nevarnosti 1A, 1B in 2 (H350, H351),
- strupene za razmnoževanje, kategorije nevarnosti 1A, 1B in 2 (H360, H361, H362),
- specifično strupene za posamezne organe pri enkratni izpostavljenosti, kategorije nevarnosti 1 (H370),
- specifično strupene za posamezne organe pri ponavljajoči izpostavljenosti, kategorije nevarnosti 1 (H372)

v skupni letni količini nevarnih kemikalij pod 500 kg,

2. zavezanci, ki proizvajajo, uvažajo, skladiščijo ali uporabljajo kemikalije ali biocidne proizvode, ki niso razvrščene v skupine navedene v prejšnji točki, kemikalije s fizikalnimi nevarnimi lastnostmi vseh kategorij, jedke in dražilne kemikalije in kemikalije, ki povzročajo preobčutljivost), v skupni letni količini nevarnih kemikalij nad 500 kg,
3. zavezanci za registracijo v skladu z veljavno uredbo o izvajanju uredb ES o predhodnih sestavinah za prepovedane droge,
4. zavezanci, ki opravljajo strateško dejavnost iz 2. skupine v skladu z veljavno uredbo o določitvi seznama strateškega blaga in pripadajočih nadzornih režimih,
5. zavezanci, ki dajejo na trg in uporabljajo prepovedane oz. omejene kemikalije, ter zavezance, ki izvažajo kemikalije,
6. zavezanci, ki tržijo in uporabljajo predhodne sestavine za eksplozive, v skladu z uredbo o izvajanju uredbe ES predhodnih sestavin za eksplozive.

Skupina 3 – Majhno tveganje za kemijsko varnost

V 3 skupino se uvrščajo:

1. zavezanci, ki proizvajajo, uvažajo, skladiščijo ali uporabljajo kemikalije ali biocidne proizvode, s fizikalnimi nevarnimi lastnostmi vseh kategorij, jedke in dražilne kemikalije ter kemikalije, ki povzročajo preobčutljivost, v skupni letni količini nevarnih kemikalij pod 500 kg,
2. zavezanci, ki uporabljajo snovi iz 2. skupine veljavne uredbe o izvajanju uredb ES o predhodnih sestavinah za prepovedane droge,
3. zavezanci, ki ne opravljajo strateške dejavnosti, vendar so zavezanci po Zakonu o nadzoru strateškega blaga posebnega pomena za varnost in zdravje,
4. zavezanci, ki dajejo na trg detergente; v tej skupini kot manj tvegane za kemijsko varnost prištevamo tudi detergente kot take.

Uvrstitev v določeno skupino določa tudi pogostost inšpekcijskega nadzora:

skupina 1 – vsaj enkrat na dve leti,

skupina 2 – vsaj enkrat na tri leta,

skupina 3 – enkrat na tri ali več let.

V vsaki skupini se inšpekcijski nadzor prednostno izvaja pri zavezancih, ki še niso bili pregledani in/ali opravljajo proizvodnjo nevarnih kemikalij.

Inšpekcija za kemikalije sodeluje tudi v skupnih evropskih projektih nadzora, z ugotovljeno problematiko v evropskem prostoru in jo je zato potrebno obravnavati prednostno in po harmonizirani metodologiji, in sicer REACH Enforcement - REF projekti, BEF projekti na področju biocidnih proizvodov, Safety Gate notifikacije nevarnih proizvodov, ADCO RoHS projekti na področju električne in elektronske opreme. Kriteriji za izbiro zavezancev za nadzor v teh projektih so določeni po enotni EU metodologiji za vsak projekt posebej.

Področja, ki bodo predmet usmerjenih inšpekcijskih pregledov v letu 2025:

1. prepovedane snovi v električni in elektronski opremi : vzorčenje do 10 vzorcev, Pravilnik o omejevanju uporabe določenih nevarnih snovi v električni in elektronski opremi,
2. hlapne organske spojine v barvah in lakih ter proizvodih za ličenje vozil : vzorčenje do 10 vzorcev, Uredba o najvišjih vsebnostih hlapnih organskih spojin v določenih barvah in lakih ter proizvodih za ličenje vozil,
3. mednarodni projekt nadzora oglaševanja in prodaje na daljavo (EU projekt REF-13), Uredbi REACH in CLP,
4. nadzor biocidnih proizvodov (EU projekt BEF-3), Uredba (EU) št. 528/2012 o dostopnosti biocidnih proizvodov na trgu in njihovi uporabi,
5. nadzor notifikacij po 45. čl. CLP uredbe (EU projekt PCN), Uredba CLP,
6. nadzor obstojnih organskih kemikalij v proizvodih, Uredba EP in Sveta (ES) št. 850/2004 o obstojnih organskih onesnaževalih,
7. nadzor mikroplastike, Uredba REACH, Priloga XVII, vnos 78,
8. nadzor dejavnosti DDD (dezinfekcija, dezinsekcija, deratizacija): Uredba (EU) št. 528/2012 o dostopnosti biocidnih proizvodov na trgu in njihovi uporabi.